

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 2: ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΤΗΤΑ

Α_ΘΕ 2.2 Λατρεία

Εφαρμόζοντας:

Η λατρεία ως αναπόσπαστο στοιχείο της θρησκείας.

«Έντεχνος συλλογισμός (Artful thinking) – Βλέπω, Ισχυρίζομαι, Αναρωτιέμαι»

[Αναζήτηση στον φυλλομετρητή με τη φράση: «πιστοί διαφόρων θρησκειών»]

Ερωτήσεις (μοτίβο: «Βλέπω, Ισχυρίζομαι, Αναρωτιέμαι»):

1. Τι βλέπετε;
2. Τι σκέφτεστε γι' αυτό που βλέπετε;
3. Τι είναι αυτό που σας κάνει να αναρωτιέστε;

Τελικά, τι κοινό συνδέει όλους αυτούς τους ανθρώπους;

- Εναλλακτικά:

«**Ακούγοντας / διαβάζοντας πέντε επί δύο (παραλλαγή του δέκα επί δύο)**»

1. **Ζ΄ ὠδή τοῦ κανόνος τοῦ Ἀκαθίστου Ὕμνου, ὁ Εἰρμός:**

«Οὐκ ἐλάτρευσαν τῇ κτίσει οἱ θεόφρονες παρὰ τὸν Κτίσαντα· ἀλλὰ πυρὸς ἀπειλὴν ἀνδρείως πατήσαντες, χαίροντες ἔψαλλον· Ὑπερύμνητε, ὁ τῶν Πατέρων Κύριος καὶ Θεός, εὐλογητὸς εἶ».

Μετάφραση: Οἱ θεόφρονες (Τρεῖς Παῖδες στὴ Βαβυλώνα) δὲ θέλησαν νὰ λατρεύσουν τὰ κτίσματα, ἀλλὰ λάτρευαν μονάχα τὸν Κτίστη. Καὶ ἀφοῦ ἀπήφισαν μὲ ἀνδρεία τὴν ἀπειλὴ τῆς φωτιᾶς, μὲ χαρὰ ἔψαλαν· Ὑπερύμνητε Θεὲ καὶ Κύριε τῶν Πατέρων μας εἶσαι εὐλογημένος.

[Νεοελληνικὴ ἀπόδοση τοῦ θεολόγου Εὐαγγέλου Γ. Καρακοβούνη, στο:
http://users.uoa.gr/~nektar/orthodoxy/prayers/service_theotokos_greetings_translation.htm]

Διερευνώντας:

«**Πέντε π και ένα γ**»

1. **Η λατρευτική πράξη [στον Ιουδαϊσμό]**

Το κέντρο της ιουδαϊκῆς λατρείας εἶναι κυρίως ἡ συναγωγή, που ἐμφανίστηκε μετὰ τὴν καταστροφὴ τοῦ πρώτου ναοῦ τὸ 586 π. Χ. Ὡς λατρευτικὸς χώρος ὁμως, ἀρχισε νὰ ἀναπτύσσεται μετὰ τὴν καταστροφὴ τοῦ δεύτερου ναοῦ, τὸ 70 μ. Χ. Ἡ σύγχρονη συναγωγή ἀποτελεῖται ἀπὸ μιὰ αἶθουσα, στο κέντρο τῆς ὁποίας καὶ μπροστὰ ἀπὸ τὰ καθίσματα τῶν πιστῶν βρίσκεται ἓνα υπερυψωμένο βᾶθρο. Ἀπὸ τὸ βᾶθρο αὐτὸ γίνονται τὰ ἀναγνώσματα ἀπὸ τὴν Τορὰ (Πεντάτευχο). Ἡ λατεῖα συνίσταται ἀπὸ τρεῖς βασικὲς ἀκολουθίες που γίνονται καθημερινὰ τὸ πρωῒ, τὸ ἀπόγευμα καὶ τὸ βράδυ. Ἐμπλουτισμένες παραλλαγές αὐτοῦ τοῦ συνόλου τελοῦνται τὸ Σάββατο, που εἶναι ἡ κυρίως λατρευτικὴ μέρα τοῦ Ιουδαϊσμοῦ, καὶ τις γιορτές. Οἱ ραβῖνοι, οἱ ὁποῖοι προΐστανται τῆς λατρείας, ὅπως καὶ τῆς κοινότητος γενικὰ, δὲν εἶναι ἱερεῖς, ἀλλὰ θρησκευτικοὶ διδάσκαλοι.

Κάποιες διαφορές στα τελούμενα στη συναγωγή ὑπάρχουν μεταξύ Μεταρρυθμισμένων καὶ Ὁρθόδοξων Ιουδαίων. Π.χ. στις Ὁρθόδοξες συναγωγές ὁ ρόλος τῶν γυναικῶν εἶναι περιορισμένος. Ὑπάρχει μάλιστα γυναικωνίτης ἢ κάποιος ἀπομονωμένος χώρος, ὅπου παραμένουν κατὰ τὴ διάρκεια τῆς λατρείας. Στις Μεταρρυθμισμένες συναγωγές οἱ γυναῖκες ὄχι μόνο κάθονται μαζί με ὅλους τοὺς πιστοὺς ἀλλὰ παίζουν καὶ ἐνεργητικότερο ρόλο, ὁ ὁποῖος φτάνει σε κάποιες περιπτώσεις καὶ στη χειροτονία τοὺς σε ραββίνους. Ἄλλη διαφορά εἶναι ἡ κάλυψη τῆς κεφαλῆς με καπέλο ἢ ἓνα μικρὸ στρογγυλὸ σκούφο γιὰ τοὺς ἄντρες καὶ διάφορα καλύμματα γιὰ τῆς γυναῖκες. Στις Μεταρρυθμισμένες αὐτὸ δὲν εἶναι υποχρεωτικό.

Ἀπὸ τὸ βιβλίο τῆς Β΄ λυκείου, ΔΕ 29, σ. 237-238

(<http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGL-B126/498/3245,13193/>).

Ερωτήσεις 5π καὶ ἓνα γ:

1. Ποιος λατρεύεται;
2. Ποιος προΐσταται στη λατεῖα;
3. Πού γίνεται ἡ λατεῖα;

4. Πότε γίνεται η λατρεία;
5. Πώς γίνεται η λατρεία;
6. Γιατί μετέχουν στη λατρεία οι πιστοί/πιστές των θρησκειών αυτών;

2. Ιουδαϊσμός

Ψηφιακό Σχολείο / Αποθετήριο Μαθησιακών Αντικειμένων «Φωτόδεντρο» /

α. Συλλογή φωτογραφιών:

Αφρικανικά Θρησκευματα [sic], <http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/3842> (για τον Ιουδαϊσμό).

β. Συλλογή φωτογραφιών: Σύγχρονες συναγωγές, <http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/8358>

Αναπλαισιώνοντας:

«Λειτουργικά αινίγματα (παραλλαγή του «βιβλικά αινίγματα - κουίζ»)»

Πέντε χαρακτηριστικές προσευχές (κείμενο και μετάφραση):

1. Δοξολογία μεγάλη [«Ορθρος»]

Κείμενο	Μετάφραση
<p>Δόξα σοι τῷ δείξαντι τὸ φῶς. Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ, καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη, ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία.</p> <p>Ἕμνοῦμέν σε, εὐλογοῦμέν σε, προσκυνοῦμέν σε, δοξολογοῦμέν σε, εὐχαριστοῦμέν σοι, διὰ τὴν μεγάλην σου δόξαν.</p> <p>Κύριε, Βασιλεῦ, ἐπουράνιε Θεέ, Πάτερ παντοκράτορ· Κύριε Υἱὲ μονογενές, Ἰησοῦ Χριστέ, καὶ Ἅγιον Πνεῦμα.</p> <p>Κύριε ὁ Θεός, ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ Υἱὸς τοῦ Πατρὸς, ὁ αἴρων τὴν ἀμαρτίαν τοῦ κόσμου, ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ αἴρων τὰς ἀμαρτίας τοῦ κόσμου.</p> <p>Πρόσδεξαι τὴν δέησιν ἡμῶν, ὁ καθήμενος ἐν δεξιᾷ τοῦ Πατρὸς, καὶ ἐλέησον ἡμᾶς.</p> <p>Ὅτι σὺ εἶ ὁ μόνος Ἅγιος, σὺ εἶ ὁ μόνος Κύριος, Ἰησοῦς Χριστός, εἰς δόξαν Θεοῦ Πατρὸς. Ἀμήν.</p> <p>Καθ' ἐκάστην ἡμέραν εὐλογήσω σε, καὶ αἰνέσω τὸ ὄνομά σου εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.</p> <p>Καταξίωσον, Κύριε, ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ, ἀναμαρτήτους φυλαχθῆναι ἡμᾶς.</p> <p>Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε, ὁ Θεὸς τῶν Πατέρων ἡμῶν, καὶ αἰνετὸν καὶ δεδοξασμένον τὸ ὄνομά σου εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.</p>	<p>Δόξα σέ Σένα πού φανέρωσες τό φῶς. Δόξα στό Θεό, πού εἶναι στόν οὐρανό, καί στή γῆ ἃς ἔρθει ἡ εἰρήνη, διότι ὁ Θεός ἔδειξε στοὺς ἀνθρώπους τὴν ἀγάπη του.</p> <p>Σέ ὑμνοῦμε, σ' εὐλογοῦμε, σέ προσκυνοῦμε, σ' ἐγκωμιάζουμε μέ ὕμνους καί σ' εὐχαριστοῦμε, Κύριε, γιά τὴ μεγάλη Σου δόξα.</p> <p>Κύριε, πού εἶσαι οὐράνιος Βασιλιάς, Θεός Πατέρας Παντοκράτορας, μοναχοπαίδι, πού τ' ὄνομά Σου εἶναι Ἰησοῦς Χριστός καί Ἅγιο Πνεῦμα.</p> <p>Κύριε καί Θεέ, Ἰησοῦ Χριστέ, πού εἶσαι ὁ Ἄμνός τοῦ Θεοῦ, ὁ Γιὸς τοῦ Θεοῦ, πού ἐξαφανίζεις τὴν ἀμαρτία τοῦ κόσμου, ἐλέησέ μας.</p> <p>Σέ παρακαλοῦμε νά δεχθεῖς τὴν προσευχή μας, Σὺ πού κάθεσαι στὰ δεξιὰ τοῦ Πατέρα καὶ νά μᾶς ἐλεήσεις.</p> <p>Διότι σὺ, ὁ Ἰησοῦς Χριστός, εἶσαι ὁ μοναδικός Ἅγιος καὶ Κύριος γιά νά δοξάζεται ὁ Θεός Πατέρας. Ἀμήν.</p> <p>Κάθε μέρα θά προσεύχομαι σέ Σένα καί θά σ' ἐγκωμιάζω γιά πάντα.</p> <p>Κύριε, σέ παρακαλοῦμε νά μᾶς ἀξιώσεις τὴ σημερινή μέρα νά διατηρηθοῦμε καθαροί χωρὶς ἀμαρτία.</p> <p>Δοξασμένος εἶσαι, Κύριε, Σὺ, ὁ Θεός τῶν Πατέρων μας, καί τό ἅγιο ὄνομά σου εἶναι ἐνδοξο καὶ ἄξιο νά ὑμνεῖται αἰῶνα.</p>

<p>Γένοιτο, Κύριε, τὸ ἔλεός σου ἐφ' ἡμᾶς, καθάπερ ἠλπίσαμεν ἐπὶ σέ. Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε· δίδαξόν με τὰ δικαιώματά σου (ἐκ γ'). Κύριε, καταφυγὴ ἐγενήθης ἡμῖν, ἐν γενεᾷ καὶ γενεᾷ. Ἐγὼ εἶπα· Κύριε, ἐλέησόν με· ἴασαι τὴν ψυχὴν μου, ὅτι ἡμαρτόν σοι.</p> <p>Κύριε, πρὸς σέ κατέφυγον· δίδαξόν με τοῦ ποιεῖν τὸ θέλημά σου, ὅτι σὺ εἶ ὁ Θεός μου.</p> <p>Ἵτι παρὰ σοὶ πηγὴ ζωῆς· ἐν τῷ φωτί σου ὀψόμεθα φῶς.</p> <p>Παράτεινον τὸ ἔλεός σου τοῖς γινώσκουσί σε.</p> <p>Ἅγιος ὁ Θεός, Ἅγιος Ἰσχυρός, Ἅγιος Ἀθάνατος, ἐλέησον ἡμᾶς (τρῖς).</p> <p>Δόξα. Καὶ νῦν.</p> <p>Ἅγιος Ἀθάνατος, ἐλέησον ἡμᾶς.</p> <p>Δι' εὐχῶν τῶν ἁγίων Πατέρων ἡμῶν, Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ὁ Θεός, ἐλέησον ἡμᾶς. Ἀμήν.</p>	<p>Κύριε, ἡ συμπάθειά σου ἅς εἶναι μαζί μας, ὅπως ἀκριβῶς ἐλπίσαμε.</p> <p>Δοξασμένος εἶσαι, Κύριε· ὑπόδειξέ μου τίς δίκαιες ἀπαιτήσεις πού ἔχεις ἀπὸ μένα (τρῖς). Κύριε, πάντοτε ἦσουν τὸ καταφύγιό μας. Γι' αὐτὸ ἐγὼ παρακάλεσα νά μέ συμπονέσεις· νά θεραπεύσεις τὴν ψυχὴ μου, διότι ἀμάρτησα σέ Σένα.</p> <p>Κύριε, σέ Σένα κατέφυγα· δίδαξέ με νά πράττω τὸ θέλημά σου, διότι Σὺ εἶσαι ὁ Θεός μου.</p> <p>Διότι σέ Σένα ὑπάρχει ἡ πηγὴ τῆς ζωῆς· καὶ μέ τό δικό σου φωτισμό θά δοῦμε τό ἀληθινὸ φῶς.</p> <p>Συνέχισε νά δείχνεις τὴν συμπάθειά Σου σ' ἐκείνους πού σέ ἀναγνωρίζουν.</p> <p>Ἅγιος εἶσαι Σὺ, ὁ Θεός Πατέρας, Ἅγιος ἰσχυρός ὁ Υἱός, Ἅγιος ἀθάνατος, τὸ Ἅγιο Πνεῦμα, σέ παρακαλοῦμε ἐλέησέ μας (τρῖς). Δόξα... Καὶ τώρα...</p> <p>Ἅγιος ἀθάνατος, τὸ Ἅγιο Πνεῦμα, σέ παρακαλοῦμε ἐλέησέ μας.</p> <p>Μέ τίς εὐχές τῶν ἁγίων Πατέρων μας, Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, πού εἶσαι Θεός μας, ἐλέησέ μας. Ἀμήν.</p>
---	--

Ἀπὸ τὸ τευχίδιο *Μιλᾶω στον Πατέρα μου* μὲ Προσευχές γιὰ κάθε μέρα (Κεῖμενο - μετάφραση)
Ἀποστολικὴ Διακονία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.
Ἔκδοσις Α' 1986, Β' 1997 (βελτιωμένη καὶ μὲ νέα στοιχειοθεσία)
Ἐπιμέλεια ἐκδόσεως· Κωνσταντῖνος Π. Παπαθανασίου.

2. Φως ἱλαρόν [«Ἐσπερινός»]:

Πολυτονικό:

Φῶς ἱλαρόν ἁγίας δόξης ἀθανάτου Πατρός, οὐρανό, ἁγίου, μάκαρος, Ἰησοῦ Χριστέ, ἐλθόντες ἐπὶ τὴν ἡλίου δύσιν, ἴδοντες φῶς ἔσπερινόν ὑμνοῦμεν Πατέρα, Υἱόν καὶ Ἅγιον Πνεῦμα, Θεόν. Ἄξιον σέ ἐν πάσι καιροῖς ὑμνεῖσθαι φωναῖς αἰσίσαις, Υἱέ Θεοῦ, ζωὴν ὁ διδούς διὸ ὁ κόσμος σέ δοξάζει.

Μονοτονικό:

Φως ἱλαρόν ἁγίας δόξης ἀθανάτου Πατρός, οὐρανό, ἁγίου, μάκαρος, Ἰησοῦ Χριστέ, ἐλθόντες ἐπὶ τὴν ἡλίου δύσιν, ἰδόντες φως ἔσπερινόν, ὑμνοῦμεν Πατέρα, Υἱόν, καὶ ἅγιον Πνεῦμα, Θεόν. Ἄξιόν σε ἐν πάσι καιροῖς ὑμνεῖσθαι φωναῖς αἰσίσαις, Υἱέ Θεοῦ, ζωὴν ὁ διδούς· διὸ ὁ κόσμος σε δοξάζει.

[http://www.myriobiblos.gr/texts/greek/nectarious_prayers.htm]

Μετάφραση:

Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ποῦ εἶσαι τό γλυκό φῶς τῆς ἁγίας δόξης τοῦ ἀθανάτου, τοῦ οὐρανό, τοῦ ἁγίου, τοῦ μακάριου Πατέρα σου, τώρα πού φτάσαμε στή δύση τοῦ ἡλίου καὶ εἶδαμε τό ἔσπερινό φῶς, ὑμνοῦμε τόν Πατέρα, ἐσένα τόν Υἱό καὶ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα, τόν ἕνα Θεό. Πρέπει σέ κάθε ὥρα καὶ στιγμή νά σε ὑμνοῦμε μέ

καθαρές ψυχές καί χαρούμενες φωνές, Υιέ Θεοῦ, γιατί ἐσύ δίνεις τή ζωή καί γι' αὐτό ὁ κόσμος σέ δοξάζει.

Ἄλλη μετάφραση:

Ἐπιλύχνιος Εὐχαριστία (Φῶς ἰλαρόν)

<p>Φῶς ἰλαρόν ἀγίας δόξης ἀθανάτου Πατρός, οὐρανό, ἀγίου, μάκαρος, Ἰησοῦ Χριστέ, ἐλθόντες ἐπὶ τὴν ἡλίου δύσιν, ἰδόντες φῶς ἐσπερινόν, ὑμνοῦμεν Πατέρα, Υἱόν, καὶ ἅγιον Πνεῦμα, Θεόν. Ἄξιόν σε ἐν πᾶσι καιροῖς ὑμνεῖσθαι φωναῖς αἰσίαις, Υιέ Θεοῦ, ζῶν ὁ διδούς· διὸ ὁ κόσμος σέ δοξάζει.</p>	<p>Ὄντας τὸ γλυκὸ φῶς τῆς ἀγίας δόξης τοῦ ἀθάνατου Πατέρα, τοῦ οὐρανό, τοῦ ἁγίου, τοῦ μακάριου, ἐσύ Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, τώρα ποὺ φτάσαμε στὴ δύση τοῦ ἡλίου καὶ εἶδαμε τὸ ἐσπερινὸ φῶς, ὑμνοῦμε τὸν Πατέρα, ἐσένα τὸν Υἱὸ καὶ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα, τὸν ἕνα Θεό. Πρέπει σέ κάθε καιρὸ νὰ σέ ὑμνοῦμε με χαρούμενες φωνές, Υιέ Θεοῦ, διότι ἐσύ δίνεις τὴ ζωὴ καί γι' αὐτὸ ὁ κόσμος σέ δοξάζει.</p>
--	--

[Πηγή: http://users.uoa.gr/~nektar/orthodoxy/explanatory/prayers_interpretation.htm]

3. Προσευχή στον φύλακα Ἄγγελο [«Ἀπόδειπνο»].

Εὐχή εἰς τὸν Ἄγγελον φύλακα τῆς τοῦ ἀνθρώπου ζωῆς

<p>Ἄγιε Ἄγγελε, ὁ ἐφεστῶς τῆς ἀθλίας μου ψυχῆς καὶ ταλαιπώρου μου ζωῆς, μὴ ἐγκαταλίπῃς με τὸν ἀμαρτωλόν, μηδὲ ἀποστῆς ἀπ' ἐμοῦ διὰ τὴν ἀκρασίαν μου· μὴ δώῃς χώραν τῷ πονηρῷ δαίμονι κατακυριεῦσαί μου τῇ καταδυναστεία τοῦ θνητοῦ τούτου σώματος· κράτησον τῆς ἀθλίας καὶ παρειμένης χειρός μου, καὶ ὁδήγησόν με εἰς ὁδὸν σωτηρίας. Ναί, ἄγιε Ἄγγελε τοῦ Θεοῦ, ὁ φύλαξ καὶ σκεπαστὴς τῆς ἀθλίας μου ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος, πάντα μοι συγχώρησον, ὅσα σοι ἔθλιψα πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μου, καὶ εἴ τι ἡμαρτον τὴν σήμερον ἡμέραν· σκέπασόν με ἐν τῇ παρουσίᾳ νυκτὶ καὶ διαφύλαξόν με ἀπὸ πάσης ἐπηρείας τοῦ ἀντικειμένου, ἵνα μὴ ἐν τινὶ ἀμαρτήματι παροργίσω τὸν Θεόν· καὶ πρέσβευε ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς τὸν Κύριον τοῦ ἐπιστηρίζαι με ἐν τῷ φόβῳ αὐτοῦ καὶ ἄξιον ἀναδεῖξαι με δοῦλον τῆς αὐτοῦ ἀγαθότητος. Ἀμήν.</p>	<p>Ἄγιε Ἄγγελε, ἐσύ ποὺ εἶσαι φύλακας (προστάτης) τῆς ἀθλίας ψυχῆς μου καὶ τῆς ταλαιπώρης ζωῆς μου, μὴ με ἐγκαταλίπῃς τὸν ἀμαρτωλόν, μήτε νὰ ἀπομακρυνθῆς ἀπὸ μένα ἐξ αἰτίας τῆς χαυνότητός μου. Μὴ ἐπιτρέψῃς στὸν πονηρὸ δαίμονα νὰ κυριαρχήσει ἐπάνω μου καταταυρανώνοντας αὐτὸ τὸ θνητὸ μου σῶμα. Κράτησε τὸ ταλαιπώρο καὶ παράλυτο χέρι μου καὶ ὁδήγησέ με στὴν ὁδὸ τῆς σωτηρίας. Ναί, ἄγιε Ἄγγελε τοῦ Θεοῦ, ἐσύ ποὺ εἶσαι φύλακας καὶ σκεπαστὴς τῆς ἀθλίας ψυχῆς μου καὶ τοῦ ἀθλίου σώματός μου, συγχώρησέ με γιὰ ὅλα ἐκεῖνα με τὰ ὅποια σέ ἐλύπησα ὅλες τὶς ἡμέρες τῆς ζωῆς μου, καὶ γιὰ ὅσα ἀμάρτησα τὴν σημερινὴ ἡμέρα. Σκέπασε με καὶ τούτῃ τῇ νύκτῃ καὶ διαφύλαξέ με ἀπὸ κάθε ἐπήρεια τοῦ ἀντιπάλου διαβόλου, γιὰ νὰ μὴ παροργίσω τὸν Θεὸ με κάποιο ἀμάρτημα. Καὶ συνάμα πρέσβευε γιὰ χάρι μου πρὸς τὸν Κύριο, νὰ με στερεώσῃ στὸν θεῖο φόβον (=σεβασμὸ) καὶ νὰ με κἀνῃ δοῦλο ἄξιο τῆς ἀγαθότητάς του. Ἀμήν.</p>
--	--

[http://users.uoa.gr/~nektar/orthodoxy/explanatory/prayers_interpretation.htm]

Το κείμενο σε μονοτονικό: (http://www.myriobiblos.gr/texts/greek/nektarios_prayers.htm):

Άγιε Άγγελε, ο εφεστώς της άθλιας μου ψυχής και ταλαίπωρου μου ζωής, μη εγκαταλίπης με τον αμαρτωλόν, μηδέ αποστής απ εμού δια την ακρασίαν μου· μη δώης χώραν τω πονηρώ δαίμονι κατακυριεύσάι μου τη καταδυναστεία του θνητού του τούτου σώματος· κράτησον της αθλίας και παρειμένης χειρός μου, και οδήγησαν με εις οδόν σωτηρίας. Ναι, Άγγελε του Θεού, ο φύλαξ και σκεπαστής της αθλίας μου ψυχής και του σώματος, πάντα μοι συγχώρησον, όσα σοι έθλιψα πάσας τας ημέρας της ζωής μου, και εί τι ήμαρτον την σήμερον ημέραν· σκέπασόν με εν τη παρούση νυκτί και διαφύλαξόν με από πάσης επήρειας του αντικειμένου, ίνα μη εν τίνι αμαρτήματι παροργίσω τον Θεόν· και πρέσβευε υπέρ εμού προς τον Κύριον, του επιστηρίζαι με εν τω φόβω αυτού, και άξιον αναδείξαι με δούλον της αυτού αγαθότητος. Αμήν.

4. Από τη Θεία Λειτουργία

Κείμενο	Μετάφραση
<p>«Σοί πρακαταπιθέμεθα τήν ζωήν ήμῶν άπασαν, και τήν έλπίδα, δέσποτα φιλόνηρωπε, και παρακαλούμέν σε και δεόμεθα και ίκετεύομεν· καταξίωσον ήμάς μεταλαβείν τῶν έπουρανίων σου και φρικτῶν μυστηρίων ταύτης τής ίεράς και πνευματικής τραπέζης. μετά καθαροῦ συνειδότος, εις άφεσιν άμαρτιῶν, εις συγχώρησιν πλημμελημάτων, εις Πνεύματος άγίου κοινωνίαν, εις βασιλείας οὐρανῶν κληρονομίαν, εις παρηγοσίαν τήν προς σέ, μη εις κρίμα ή εις κατάκριμα». (Λειτουργία Ιω. Χρυσσοστόμου)</p>	<p>Σε εσένα εμπιστευόμαστε όλη μας τη ζωή και την ελπίδα, δέσποτα φιλόνηρωπε, και σε παρακαλούμε και δεόμαστε και ικετεύουμε- αξιώσέ μας να μεταλάβουμε τα επουράνια και φρικτά μυστήρια, αυτής της ιερής και πνευματικής τράπεζας με καθαρή συνείδηση, για να εξαλειφθούν οι αμαρτίες, να συγχωρηθούν τα παραπτώματά μας, ώστε να έχουμε κοινωνία του αγίου Πνεύματος, να κληρονομήσουμε τη βασιλεία των ουρανών, να έχουμε θάρρος απέναντι σου και να μην τιμωρηθούμε ή καταδικαστούμε.</p>

Κείμενο	Μετάφραση
<p>«Είδομεν τό φῶς τό άληθινόν, έλάβομεν Πνεῦμα έπουράνιον, εὔρομεν πίστιν άληθή, άδιαίρετον Τριάδα προσκυνῶντες· αύτη γάρ ήμάς έσωσεν». (Λειτουργία Ιω. Χρυσσοστόμου)</p>	<p>Είδαμε το φως το αληθινό, πήραμε το επουράνιο άγιο Πνεύμα, βρήκαμε πίστη αληθινή, προσκυνώντας την αδιαίρετη Τριάδα, γιατί αυτή μας έσωσε.</p>

Σχολικό βιβλίο των Θρησκευτικών Α' λυκείου, ΔΕ 23, σ. 133:
<http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGL-A106/116/899,3348/>

5. «Η λειτουργία μετά τη Λειτουργία»:

Φεύγοντας από το ναό και έχοντας ζήσει αυτό που μας πρόσφερε η Θεία Ευχαριστία, ενωμένοι με όλους τους χριστιανούς με το σύνδεσμο της ειρήνης, και της αγάπης, ξαναγυρίζουμε στον κόσμο, για να πούμε και σ' άλλους τι προσφέρει στον άνθρωπο η Εκκλησία του Χριστού.

Από το σχολικό βιβλίο των Θρησκευτικών της Α' λυκείου, ΔΕ 15, σ. 87:
<http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGL-A106/116/898,3334/>

- Εναλλακτικά:

«Ομαδοσυνεργασία - Ασκήσεις συνάρτησης»

1. Οι χριστιανικές γιορτές και το σχέδιο της θείας οικονομίας

Τα θαυμαστά γεγονότα για τη σωτηρία του ανθρώπου πανηγυρίζονται με τις γιορτές της Εκκλησίας. Σκορπισμένες μέσα στο έτος, μας θυμίζουν την επίγεια ζωή του Κυρίου, της Υπεραγίας Θεοτόκου και των αγίων. Ξαναγεννιέται μέσα μας ο Χριστός, σταυρώνεται, ανασταίνεται. Γι' αυτό οι υμνογράφοι της Εκκλησίας στους ύμνους και οι Πατέρες στις ευχές χρησιμοποιούν τη λέξη «σήμερον» - «Σήμερον ὁ Χριστός γεννᾶται...». «Σήμερον κρεμᾶται ἐπὶ ξύλου...». Σήμερα, σαν να ήμαστε τότε παρόντες στο γεγονός, βλέπουμε την Ανάσταση. «Ἀνάστασιν Χριστοῦ θεασάμενοι...». «Σήμερον ἔαρ νοητόν ἀνέτειλεν ἡμῖν... ἡ παγκόσμιος μνήμη Γεωργίου τοῦ σοφοῦ Μεγαλομάρτυρος».

Οι γιορτές είναι εβδομαδιαίες και ετήσιες. Από τις εβδομαδιαίες η σπουδαιότερη είναι η Κυριακή, η ημέρα του Κυρίου, της Ανάστασής του. Είναι η σταθερή ημέρα τέλεσης της Θείας Ευχαριστίας. Είναι ακόμη η πρώτη ημέρα της εβδομάδας, ημέρα σωτηρίας και αναδημιουργίας. «Ὅπως ἡ πρώτη δημιουργία ἀρχισε τὴν ἡμέρα τῆς Κυριακῆς, ἔτσι καὶ ἡ δευτεροδημιουργία ἀρχισε πάλι ἀπὸ τὴν Κυριακή» (Γρηγορίου Θεολόγου, Λόγος 44, 5, ΕΠΕ 5,226).

Εκτός από την Κυριακή, και οι άλλες ημέρες της εβδομάδας είναι για την Εκκλησία μας γιορτινές. Έτσι μαζί με τους καθιερωμένους αγίους τιμούμε: τη Δευτέρα τους αγγέλους, την Τρίτη τον Ιωάννη τον Πρόδρομο, την Τετάρτη το Σταυρό του Κυρίου, την Πέμπτη τους αποστόλους και τον Άγιο Νικόλαο, την Παρασκευή τα Πάθη του Κυρίου και το Σάββατο τους μάρτυρες. Το Σάββατο είναι ακόμη ημέρα μνήμης των νεκρών.

Οι ετήσιες γιορτές διαιρούνται σε: Δεσποτικές (προς τιμή του Δεσπότη Χριστού), Θεομητορικές (προς τιμή της Μητέρας του Θεού) και σε εορτές των αγίων. Οι Δεσποτικές γιορτές χωρίζονται σε κινητές και ακίνητες. Το Πάσχα δε γιορτάζεται κάθε χρόνο την ίδια ημερομηνία, είναι δηλαδή γιορτή κινητή. Στον κύκλο του κινούνται και άλλες κινητές γιορτές. Είναι οι Κυριακές του Τριωδίου* πριν από το Πάσχα (Μαρία Αιγύπτια, Ιωάννης Κλίμακος* κ. ά.) και του Πεντηκοσταρίου* μετά το Πάσχα (Ζωοδόχος Πηγή, Ανάληψη, Πεντηκοστή, εορτή του Αγ. Πνεύματος κ.ά.). Η γιορτή του Αγ. Γεωργίου (23 Απριλίου), μετακινείται στη δεύτερη μέρα του Πάσχα, όταν η 23 Απριλίου πέφτει μέσα στη Μεγάλη Σαρακοστή*.

Τα Χριστούγεννα, γιορτάζονται πάντοτε στις 25 Δεκεμβρίου και είναι ακίνητη γιορτή. Με κέντρο τα Χριστούγεννα, έχουμε γιορτές των οποίων η ημερομηνία δεν αλλάζει (Περιστομή, Υπαπαντή, Ευαγγελισμός).

Από το σχολικό βιβλίο των Θρησκευτικών της Α' λυκείου, ΔΕ 7:

<http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGL-A106/116/898,3342/>

2. Η «λειτουργία μετά τη Λειτουργία»

Φεύγοντας από το ναό και έχοντας ζήσει αυτό που μας πρόσφερε η Θεία Ευχαριστία, ενωμένοι με όλους τους χριστιανούς με το σύνδεσμο της ειρήνης, και της αγάπης, ξαναγυρίζουμε στον κόσμο, για να πούμε και σ' άλλους τι προσφέρει στον άνθρωπο η Εκκλησία του Χριστού.

Αξιολογώντας:**«Αρνητικό – Θετικό»**

<ul style="list-style-type: none"> – Ὑπὲρ τῆς πόλεως ταύτης, πάσης πόλεως καὶ χώρας, καὶ τῶν πίστει οἰκούντων ἐν αὐταῖς τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. – Ὑπὲρ εὐκρασίας ἀέρων, εὐφορίας τῶν καρπῶν τῆς γῆς καὶ καιρῶν εἰρηνικῶν τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. – Ὑπὲρ πλεόντων, ὀδοιπορούντων, νοσούντων, καμνόντων, αἰχμαλώτων καὶ τῆς σωτηρίας αὐτῶν τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. – Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι ἡμᾶς ἀπὸ πάσης θλίψεως, ὀργῆς, κινδύνου καὶ ἀνάγκης, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. 	<ul style="list-style-type: none"> – Γι' αὐτὴν ἐδῶ τὴν πόλιν, γιὰ κάθε πόλιν καὶ γιὰ κάθε χωριὸ καὶ γιὰ ὅσους μὲ πίστη κατοικοῦνε σ' αὐτές, ἃς παρακαλέσουμε τὸν Κύριο. – Γιὰ τὴν εὐκρασία τῶν ἀέρων, γιὰ τὴν καρποφορία τῆς γῆς καὶ γιὰ καλοὺς καιροὺς, ἃς παρακαλέσουμε τὸν Κύριο. – Γιὰ κείνους ποὺ ταξιδεύουν στὴ θάλασσα καὶ στὴ στεριά, γιὰ τοὺς ἀρρώστους, γιὰ τοὺς ἀνήμπορους, γιὰ τοὺς αἰχμαλώτους καὶ γιὰ τὴ σωτηρία τους, ἃς παρακαλέσουμε τὸν Κύριο. – Γιὰ νὰ μᾶς προφυλάσῃ ἀπὸ κάθε θλίψης, ὀργῆς, κίνδυνου καὶ ἀνάγκης, ἃς παρακαλέσουμε τὸν Κύριο.
<p style="text-align: center;">ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΤΕΝΗ ΔΕΗΣΗ</p> <ul style="list-style-type: none"> – Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ ἐλέους, ζωῆς, εἰρήνης, ὑγείας, σωτηρίας, ἐπισκέψεως, συγχωρήσεως καὶ ἀφέσεως τῶν ἁμαρτιῶν τῶν δούλων σου, πάντων τῶν εὐσεβῶν καὶ ὀρθοδόξων χριστιανῶν, τῶν κατοικούντων καὶ παρεπιδημούντων ἐν τῇ πόλει καὶ τῇ ἐνορίᾳ ταύτῃ, τῶν ἐπιτρόπων καὶ συνδρομητῶν τῆς ἁγίας Ἐκκλησίας ταύτης, σὺν ταῖς γυναῖξιν καὶ τοῖς τέκνοις αὐτῶν. – Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν μακαρίων καὶ ἀειμνήστων κτιτόρων τῆς ἁγίας Ἐκκλησίας ταύτης καὶ ὑπὲρ πάντων τῶν προαναπαυσασμένων πατέρων καὶ ἀδελφῶν ἡμῶν, τῶν ἐνθάδε εὐσεβῶς κειμένων καὶ τῶν ἀπανταχοῦ ὀρθοδόξων. 	<ul style="list-style-type: none"> – Σὲ παρακαλοῦμε ἀκόμα νὰ ἐλεήσης, νὰ δώσης ζωὴν, εἰρήνην, ὑγείαν καὶ σωτηρίαν, νὰ προστατέψῃς, νὰ συγχωρέσης καὶ νὰ ἀφήσῃς τὶς ἁμαρτίες τῶν δούλων σου, ὄλων τῶν εὐσεβῶν καὶ ὀρθοδόξων χριστιανῶν, ποὺ κατοικοῦν καὶ μένουσιν σ' αὐτὴν ἐδῶ τὴν πόλιν καὶ τὴν ἐνορίαν, τῶν ἐπιτρόπων καὶ τῶν συνδρομητῶν αὐτῆς ἐδῶ τῆς Ἐκκλησίας, μαζί μὲ τὶς γυναῖκες καὶ τὰ παιδιά τους. – Σὲ παρακαλοῦμε ἀκόμα γιὰ τοὺς μακαρίτες καὶ ἀείμνηστους ποὺ ἔκτισαν αὐτὴν ἐδῶ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ γιὰ ὅλους τοὺς πατέρες καὶ ἀδελφούς μας, ποὺ ἀναπαύθησαν κι εἶναι θαμμένοι ἐδῶ, μὲ τὴν ἐλπίδα τῆς ἀνάστασης, καθὼς καὶ ὅλους τοὺς ὀρθοδόξους ὅλου τοῦ κόσμου.
...ἐαυτοὺς καὶ ἀλλήλους καὶ πᾶσαν τὴν	...κι ἃς ἀφήσουμε ὁ καθένας μας κι ὅλοι μαζί

ζωὴν ἡμῶν Χριστῷ τῷ Θεῷ παραθῶμεθα.	τὸν ἑαυτὸ μας κι ὅλη μας τὴ ζωὴ στὸ Θεὸ μας Ἰησοῦ Χριστό.
Ἀδελφοί, συγχωρήσατέ μοι τῷ ἁμαρτωλῷ.	Ἀδελφοί, συγχωρήστε με τὸν ἁμαρτωλό.
Τοῖς μισοῦσι καὶ τοῖς ἀγαπῶσιν ἡμᾶς συγχώρησον, Κύριε.	Ἐκείνους ποὺ μᾶς μισοῦν κι ἐκείνους ποῦ μᾶς ἀγαποῦν συγχώρησέ τους, Κύριε.
Τὰ καλὰ καὶ συμφέροντα ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν καὶ εἰρήνην τῷ κόσμῳ, παρὰ τοῦ Κυρίου αἰτησῶμεθα.	Ἄς ζητήσουμε ἀπὸ τὸν Κύριο ὅσα εἶναι καλὰ καὶ συμφέρουν στὶς ψυχές μας καὶ εἰρήνη στὸν κόσμο.

Για το κείμενο της θ. Λειτουργίας: http://www.goarch.org/chapel/liturgical_texts/liturgy-el

(Εκκλησία της Αμερικής)

Για τη μετάφραση:

http://users.uoa.gr/~nektar/orthodoxy/prayers/service_litourgy_translation.htm#EIPHNIKA